Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/1185

2024 2 23

P9_TA(2023)0349

Žmogaus teisių padėtis Afganistane, visų pirma buvusių vyriausybės pareigūnų persekiojimas

2023 m. spalio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Afganistane, visų pirma buvusių vyriausybės pareigūnų persekiojimo (2023/2881(RSP))

(C/2024/1185)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Afganistano,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi Talibanui perėmus valdžią Afganistane, jis paskelbė apie visuotinę amnestiją buvusiems vyriausybės pareigūnams ir buvusiems ginkluotųjų pajėgų (ANDSF) nariams; kadangi JT pagalbos misija Afganistane užfiksavo mažiausiai 800 žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant savavališkus buvusių vyriausybės pareigūnų ir ANDSF narių sulaikymus, neteismines egzekucijas, priverstinius dingimus ir kankinimus, kuriuos vykdė *de facto* valdžios institucijos;

B. kadangi buvę vyriausybės pareigūnai ir ANDSF nariai žudomi sulaikymo įstaigose, nežinomose ir viešose vietose; kadangi šeimos ištisas dienas ar savaites dažnai nieko nežino apie sulaikytų giminaičių likimą ar buvimo vietą, iki kol jų kūnas yra grąžinamas;

1. apgailestauja dėl žmogaus teisių pažeidimų Afganistane masto, kuris eksponentiškai išaugo nuo tada, kai Talibanas perėmė valdžią; kuo griežčiausiai smerkia visus žmogaus teisių pažeidimus šioje šalyje, įskaitant plačiai paplitusį buvusių vyriausybės pareigūnų ir ANDSF narių persekiojimą, staigią moterų ir mergaičių priespaudą ir lyčių apartheido politiką, taip pat prieš pilietinės visuomenės organizacijas ir žmogaus teisių gynėjus nukreiptus veiksmus;

2. ragina Afganistano *de facto* valdžios institucijas visapusiškai vykdyti viešai paskelbtą įsipareigojimą dėl visuotinės buvusių vyriausybės pareigūnų ir ANDSF narių amnestijos;

3. ragina skubiai sukurti JT vadovaujamą atskaitomybės mechanizmą siekiant ištirti įtariamus žmogaus teisių pažeidimus, be kita ko, įvykdytus prieš buvusius vyriausybės pareigūnus ir ANDSF narius, taip pat ištirti tarptautinės teisės pažeidimus;

4. primygtinai ragina *de facto* valdžios institucijas, laikantis Afganistano tarptautinių įsipareigojimų, panaikinti griežtus moterų ir mergaičių teisių apribojimus;

5. dar kartą ragina Afganistaną nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Matiullah Wesą, Zholią Parsi, Nedą Parwani, Murtazą Behboudį, Rasulą Parsi ir visus kitus nepagrįstai įkalintus asmenis ir atlikti išsamų Alios Azizi priverstinio dingimo tyrimą;

6. primygtinai ragina, laikantis penkių Tarybos nustatytų bendradarbiavimo su *de facto* valdžios institucijomis kriterijų, išlaikyti griežtą sąlyginį bendradarbiavimą su Talibanu;

7. primygtinai ragina ES ir valstybes nares padidinti savo paramą Afganistano pilietinei visuomenei, be kita ko, finansuojant konkrečias pagalbos ir apsaugos programas žmogaus teisių gynėjams ir išduodant humanitarines vizas persekiojamoms moterims ir mergaitėms;

8. apgailestauja dėl to, kad valdant Talibanui religijos laisvės padėtis Afganistane labai pablogėjo; smerkia Talibaną už žiaurų krikščionių ir kitų religinių mažumų persekiojimą siekiant juos šalyje išnaikinti;

9. pakartoja, kad yra solidarus su Afganistano žmonėmis ir jiems įsipareigojęs, įskaitant jų prašymus užtikrinti teisingumą, atskaitomybę ir žalos už visus žmogaus teisių pažeidimus Afganistane atlyginimą; ragina ES remti šiuo klausimu vykdomą Tarptautinio baudžiamojo teismo tyrimą;

10. pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl sparčiai blogėjančios humanitarinės padėties Afganistane ir dėl to, kad trūksta lėšų, kurios padėtų parūpinti maisto nuo didelio bado kenčiantiems žmonėms; ragina Komisiją ir valstybes nares remti humanitarinę pagalbą, taip pat pagrindinių poreikių ir paramos pragyvenimui finansavimą;

11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT ir Afganistano *de facto* valdžios institucijoms.